

ВЕКТОРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗАКЛАДУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У СФЕРАХ НАВЧАЛЬНОГО, НАУКОВОГО І МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ РЕГІОНУ

Наука =
школі

УДК 37.018.4:005.591.6

У статті обґрунтовуються напрями модернізації закладу післядипломної педагогічної освіти у сферах навчального, наукового і методичного забезпечення діяльності та інноваційного розвитку системи освіти регіону. Детально описуються засоби, способи та системи інноваційної діяльності з підвищення кваліфікації педагогів, їхнього науково-методичного консультування, моніторингу освітнього середовища, використання електронних ресурсів, організації дослідно-експериментальної роботи, стимулювання праці педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Ключові слова: модернізація закладу післядипломної освіти, форми підвищення кваліфікації, науково-методичне онлайн-консультування.

**Іван
ОСАДЧИЙ**

Ректор КВНЗ КОР
“Академія неперерв-
ної освіти”, доктор
педагогічних наук

Постановка
проб-
леми.
Цивілі-
заційний по-
ступ сучасних
суспільств
відбувається

на основі постійного прирощення власного соціально-освітнього потенціалу і як наслідок – потенціалу функціонально-технологічного та фінансового.

Нинішнє українське суспільство, для якого характерними є глибока соціально-майнова диференціація, нерівномірність у розподілі ресурсів, зношеність матеріально-технологічних фондів, покладає великі

сподівання на системи дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, які залишаються найбільш доступними для населення суспільними інституціями особистісного розвитку, а також продовжують виконувати функції “соціального ліфту”.

У силу зазначених обставин освітні процеси в Україні стають все більш індивідуалізованими, персоналізованими аж до здійснення власної освітньої траєкторії (не лише в позитивному значенні цього поняття) і протікають в унікальних соціально-економічних умовах із залученням різноманітних ресурсів, у

т.ч. фінансових і матеріальних тощо.

Саме тому в більшості випадків сьогодні не “спрацьовують” універсальні педагогічні істини минулого, стандартні технології навчання і виховання підростаючого покоління. Для досягнення суспільно й індивідуально значимих результатів освітньої діяльності необхідно віднайти засоби, способи та технології постійного інвестування до зони педагогічної дії прискіпливо відібраного (під проблему й умови) педагогічного знання, точних, методично доцільних способів педагогічної діяльності, в науковий спосіб обґрунтованих і упорядкованих засобів навчання і виховання.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні змісту, засобів і способів модернізації закладу післядипломної педагогічної освіти, його трансформації в навчальний, науковий, методичний та культурно-просвітницький центр інноваційного розвитку системи освіти регіону.

Виклад основного матеріалу. Високі результати освітньої діяльності ґрунтуються на продуктивній взаємодії педагогічної практики, прикладної педагогіки та фундаментальної педагогіки. Цей трикутник має бути рівностороннім, а тому бездоганно досконалим – усі “кути” і всі “сторони” мають бути рівними! Пропонуємо роль організатора такого трансферу методично доцільних та науково обґрунтованих і упорядкованих засобів, способів, технологій педагогічної дії відвести модернізованим закладам післядипломної

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ.

Наявні можливості

1. *Заклади післядипломної освіти – це діючі навчальні, наукові та методичні центри із забезпечення неперервної педагогічної освіти, навчання педагогів у формі курсів підвищення кваліфікації* (цей тип навчання людей з вищою освітою можна вважати до т.з. формальної освіти) та, що дуже важливо, – *в міжкурсовий період* (аналог неформальної та інформальної освіти). Заклади не треба створювати, вони не потребують додаткового державного фінансування, а лише – удосконалення і модернізації. Ця задача на порядок простіша за створення, а потім налагодження ефективної роботи.

2. Заклади післядипломної освіти належать до спільної власності громад області, мають відповідну матеріальну базу, яка в більшості випадків створювалася упродовж десятиліть, та висококваліфіковані кадри, здатні професійно займатися науковою і методичною роботою. У кожному із таких закладів працює близько 50 педагогів-методистів та 30 науково-педагогічних працівників – докторів і кандидатів наук. Важко переоцінити *роль таких науково-методичних організаційно-експертних середовищ для розвитку освіти регіонів і країни в цілому.*

3. Модернізовані заклади післядипломної освіти ефективно і швидко (за умов внесення відповідних змін до законодавства), на замовлення обласних рад зможуть *організувати перепідготовку або ж здобуття нової спеціальності на основі раніше здобутого рівня освіти* (це можливо зробити за 3-6 місяців). Мова йде про працівників, які обов'язково будуть вивільнятися під час адміністративно-територіальної реформи, зміни мережі бюджетних закладів та установ (найбільша із них – освітня) під час утворення територіальних громад.

4. *Модернізовані заклади післядипломної освіти можуть стати консалтинговими центрами для суб'єктів діяльності* (фізичних і юридичних осіб) у сфері неформальної та інформальної освіти дорослих, надавати послуги з розроблення навчальних програм, їх експертизи та затвердження (у т.ч. і для осіб з особливими потребами), оволодіння сучасними наукоємними (наприклад, комп'ютеризованими) засобами і технологіями навчання, засобами психолого-педагогічної діагностики тощо.

5. Модернізовані заклади післядипломної освіти можуть *готувати для регіону кадри, в т.ч. педагогічні, для діяльності у сферах неформальної та інформальної освіти дорослих.*

6. Регіональні органи місцевого самоврядування та державного управління, громадськість зацікавлені мати *єдиний територіальний навчальний, науковий, методичний заклад (установу) із організаційно-методичного і наукового забезпечення діяльності та інноваційного розвитку всієї системи освіти регіону.* Такому закладу зручно давати регіональні замовлення, виділяти ресурси (будівлі, обладнання, кошти безпосередньо на утримання або ж через цільові програми), здійснювати управління, оцінювання одержаних результатів, реформувати, удосконалювати тощо.

Додаток 1

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СЕРТИФІКОВАНУ ПРОЛОНГОВАНУ ФОРМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

І. Загальні положення

Положення про сертифіковану пролонговану форму (далі – СПФ) підвищення кваліфікації педагогічних працівників (далі – Положення) в Комунальному вищому навчальному закладі Київської обласної ради “Академія неперервної освіти” (далі – Академія) регламентує систему організаційних заходів, спрямованих на реалізацію змісту підвищення кваліфікації відповідно до програм і освітніх стандартів (державних, галузевих, навчального закладу) та визначає порядок підвищення кваліфікації педагогічних працівників навчальних закладів незалежно від форм власності й підпорядкування на основі їхньої участі в сертифікованих навчально-методичних заходах міжатеестаційного періоду.

Положення розроблено відповідно до чинного законодавства України в системі освіти, Статуту Академії та Положення про організацію курсів підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів у Академії.

Положення поширюється на педагогічних працівників, які мають вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання “старший учитель”, “старший вихователь”, “учитель-методист”, “вихователь-методист”, “педагог-організатор-методист”, “практичний психолог-методист”, “керівник гуртка-методист”, та виявили бажання підвищувати кваліфікацію за СПФ.

Питання, які виникають у процесі реалізації СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників, вирішуються в робочому порядку наказами ректора Академії.

Фінансування витрат, пов'язаних з СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників, здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством України, а також за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб.

ІІ. Мета та завдання СПФ

підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Метою СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які атестуються на відповідність вищій кваліфікаційній категорії, педагогічному званню “старший учитель”, “старший вихователь”, “учитель-методист”, “вихователь-методист”, “педагог-організатор-методист”, “практичний психолог-методист”, “керівник гуртка-методист”, є гарантування їхнього неперервного розвитку, забезпечення академічної свободи й академічної мобільності в набутті професійних і фахових компетентностей, посилення конкурентноспроможності регіональної системи освіти.

Основні завдання СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників:

- Формування / розвиток професійних і фахових компетентностей педагогічних працівників закладів освіти, удосконалення їхніх соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних, професійних, фахових і спеціальних знань та умінь.
- Забезпечення високої якості післядипломної освіти, ефективного функціонування та координації діяльності єдиного науково-методичного простору щодо організації неперервної освіти педагогічних

освіти вже як інститутам розвитку освіти регіонів, академіям неперервної освіти.

Для цього є вагомі підстави та наявні можливості (див. вріз на С. 7).

Важливо зазначити, що інноваційними ми вважаємо не лише дії зі змінювання існуючого, але й збереження раніше створеного, яке є високоякісним та високоефективним в умовах сьогодення, що швидко і кардинально змінюються.

Тому вважаємо за необхідне здійснення заходів зі збереження того, що було вже створено педагогами, науковими працівниками, керівниками Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради “Академія неперервної освіти” (далі – Академія) в попередні роки.

Саме для того, щоб забезпечити успішне виконання окреслених вище функцій, здійснено модернізацію Академії за такими основними **15 векторами** або **напрямами**:

Внесено зміни до **Статуту закладу** відповідно до вимог Закону України “Про вищу освіту” та чинного Положення про заклади післядипломної освіти. **Змінено назву й запроваджено нову структуру**, підрозділами якої є **кафедри, відділи та лабораторії**. Сьогодні маємо **4 кафедри, 24 методичних відділи і 13 навчальних і навчально-наукових лабораторій**.

Заклад отримав простір для розвитку, адже, відповідно до статті 28 Закону України “Про вищу освіту”, академія (інститут) провадить інноваційну діяльність, пов'язану із наданням ви-

щої освіти на I та II рівнях, на III та вищому рівнях за певними спеціальностями, здійснює фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинену інфраструктуру, сприяє поширенню наукових знань та організовує культурно-просвітницьку діяльність.

Тому Академія не “інститут підвищення кваліфікації вчителів” або ж “інститут удосконалення учителів”, а *провідний галузевий, навчальний, науковий і методичний заклад*, який здійснює навчання, проводить прикладні наукові дослідження, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність.

У зв'язку із застосуванням широкого спектру форм організації навчання педагогів у процесі підвищення кваліфікації (денна, очно-заочна, дистанційна, пролонгована, накопичувальна тощо) вжито заходів із *забезпечення системності та якості навчання* і започатковано *розроблення навчальних посібників для педагогів з інваріантною складовою змісту навчання*. Уже підготовлено до друку посібники “Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Соціально-гуманітарний модуль (ч. 1)”, “Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Професійний модуль (ч. 2)”, та до кінця 2015 року будуть підготовлені посібники “Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Фаховий модуль (ч. 3)” з понад 20 спеціальностей.

Удосконалено накопичувальну форму підви-

щення кваліфікації педагогічних працівників на рівні шкільної, районної, міської та обласної методичних служб.

- Перехід від рекурентної до неперервної освіти педагогічних працівників на основі їхньої участі в сертифікованих навчально-методичних заходах Академії протягом п'яти років.
- Забезпечення можливості навчання педагогічних працівників за індивідуальною професійною програмою, що сформована на основі вимог і побажань замовників і сприяє їхньому саморозвитку і підвищенню професійних і фахових компетентностей.
- Стимулювання прагнення педагогів до самовдосконалення та самореалізації.
- Вивчення, узагальнення та поширення перспективного педагогічного досвіду педагогів-майстрів в освітньому просторі регіону, області.

III. Характеристика СПФ

підвищення кваліфікації педагогічних працівників

СПФ є академічно мобільною формою підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти за накопичувальною системою, яка діє в межах курсового підвищення кваліфікації в Академії.

Підвищення кваліфікації для зазначених у Положенні категорій педагогічних працівників відбувається протягом міжестаційного періоду таким чином, щоб упродовж 3-5 років набрати 90 годин, визначених для аудиторних занять під час курсів підвищення кваліфікації.

Навчання здійснюється методичними та науково-педагогічними працівниками Академії за активної участі в навчально-методичних заходах зазначених категорій педагогічних працівників – слухачів курсів.

Результати науково-методичної роботи слухачів курсів за СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників обліковуються в заліковій книжці встановленого зразка.

Загальну координацію роботи та сертифікацію навчально-методичних заходів, а також облік сертифікатів здійснює відділ неперервної освіти та сертифікації Академії.

Результати навчання за СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників враховуються в загальну кількість годин і фіксуються в посвідченні про навчання на курсах підвищення кваліфікації державного зразка.

IV. Зміст та організація СПФ

підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Навчання за СПФ здійснюється за власним бажанням педагогічних працівників зазначеної категорії відповідно до поданого замовлення на базі визначеного наказом ректора Академії районного, міського методичного кабінету (центру) відділу, управління освіти райдержадміністрації, міської ради.

Педагогічні працівники, які атестуються на відповідність вищій кваліфікаційній категорії, педагогічному званню “старший учитель”, “старший вихователь”, “учитель-методист”, “вихователь-методист”, “педагог-організатор-методист”, “практичний психолог-методист”, “керівник гуртка-методист”, при проходженні курсів підвищення кваліфікації в Академії набирають години суспільно-гуманітарного, професійного, фахового та діагностичного модулів на основі участі в сертифікованих навчально-методичних заходах регіонального та обласного рівнів з розрахунку 6 годин за захід.

До сертифікованих навчально-методичних заходів належать:

- лекція;
- практичне (тренінгове), інтерактивне аудиторне заняття;
- семінарське заняття;
- конференція;
- тематичний круглий стіл;
- педагогічні читання.

Кожний із вищезазначених заходів готується і проводиться методами та науково-педагогічними працівниками Академії відповідно до навчального плану, затвердженого наказом ректора Академії.

Організаційні дії щодо проведення сертифікованого навчально-методичного заходу, до якого входять забезпечення інформування про проведення заходу, організація доїзду слухачів, підготовка приміщень, документації тощо, покладаються на відповідний районний, міський методичний кабінет (центр).

Після успішного проведення заходу слухачеві, який брав у ньому участь, видається сертифікат встановленого зразка.

Облік необхідних для зарахування годин модулів, відповідності тематики проведеного навчально-методичного заходу навчальному плану підвищення кваліфікації здійснює відділ неперервної освіти і сертифікації Академії.

Управління самостійною роботою слухачів СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється координатором (тьютором) навчальної групи, до якої зарахований педагогічний працівник для проходження курсової підготовки, на основі надання методичної та консультативної допомоги, керованої самостійної роботи щодо підготовки й участі в сертифікованому навчально-методичному заході, особистого спілкування в реальному і віртуальному режимах.

Участь слухача в установчих заняттях та в екзаменаційній сесії є обов'язковою.

V. Педагогічний контроль

Облік відпрацьованих педагогами годин за СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників проводиться координатором (тьютором), фіксується ним у заліковій книжці і передається до відділу неперервної освіти і сертифікації Академії, для зберігання до наступного етапу підвищення кваліфікації.

У разі невиконання 90-годинного аудиторного навчання за СПФ підвищення кваліфікації педагогічних працівників до атестації, слухач повинен виконати програму курсового підвищення кваліфікації в повному обсязі з іншою групою слухачів Академії чи за індивідуальним планом.

Координатору (тьютору) враховуються години науково-методичного супроводу зазначеної у Положенні категорії підпрацівників у його сумарне педагогічне навантаження.

VI. Прикінцеві положення

Контроль за дотриманням вимог цього Положення покладається на першого проректора Академії.

Це Положення затверджується Вченою радою Академії і вводиться в дію наказом ректора.

Зміни та доповнення до Положення вносяться в установленому порядку.

шення кваліфікації для педагогів, які мають педагогічне звання “методист” на основі урахування таких видів роботи в міжкурсовий період як виступ, публікація з питань освіти в засобах масової інформації; розроблення та публікація методичних рекомендацій, статей у фахових виданнях; підготовка рукописів, схвалених колегіальним органом на обласному чи всеукраїнському рівнях; створення та змістовне наповнення персонального професійного блогу; рецензування навчальних видань, програм; участь у роботі колегіальних органів, журі професійних конкурсів, журі олімпіад, конкурсів, змагань для обдарованих дітей і молоді; керівництво діяльністю опорних закладів освіти, шкіл передового педагогічного досвіду, шкіл педагога-майстра.

Загальна сума облікованої методичної роботи має становити не менше 600 годин для педагогічних працівників, які мають педагогічне звання “старший учитель”, “старший вихователь”, “викладач-методист”, “учитель-методист”, “вихователь-методист”, “педагог-організатор-методист”, “практичний психолог-методист”, “керівник гуртка-методист”, та передбачає наявність у педагога індивідуального навчального плану, його участь в установчих заняттях, екзаменаційній сесії.

У цьому навчальному році розроблено *Положення про сертифіковану пролонговану форму підвищення кваліфікації педагогічних кадрів (додаток 1)* для педагогів із педагогічним званням

“старший учитель”, “старший вихователь”, “учитель-методист”, “вихователь-методист”, “педагог-організатор-методист”, “практичний психолог-методист”, “керівник гуртка-методист”, яка передбачає неперервну педагогічну освіту впродовж 3-5 років на основі участі педагога в сертифікованих Академією науково-практичних заходах на місця (в районі або місті). Зміст такого навчання повністю відповідає змісту соціально-гуманітарного, професійного та фахових модулів навчальної програми курсів підвищення кваліфікації. Обсяг аудиторного навчання складає 90 годин, або 3-5 семінарів по 6 годин упродовж одного навчального року. Супровід такого навчання здійснює відділ неперервного навчання та сертифікації Академії.

Учасники науково-практичних заходів одержують сертифікати, а зміст та обсяг роботи відображається в залікових книжках. Після завершення програми навчання та проходження вихідного оцінювання педагоги одержують свідоцтво про проходження курсів підвищення кваліфікації.

Підвищення кваліфікації педагогів за дистанційною формою навчання стає все більш затребуваним. Цілком очевидно, що воно вимагає створення та постійного корегування відповідного навчально-методичного забезпечення та організаційного супроводу, який нині здійснює відділ дистанційного навчання Академії. У даний час 40 категорій педагогічних працівників мають можливість підвищити кваліфікацію дистанційно.

Додаток 2

ПОЛОЖЕННЯ ПРО НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ОНЛАЙН- КОНСУЛЬТУВАННЯ (SMOL-КОНСУЛЬТУВАННЯ)

I. Загальні положення

Положення про науково-методичне онлайн-консультування (далі – Положення) визначає порядок організації та діяльності науково-методичного (science and methodological on-line – SMOL) консультування (далі SMOL-консультування).

SMOL-консультування є складовою неформальної та інформальної освіти працівників освіти Київської області.

SMOL-консультування спрямоване на задоволення професійних запитів (далі – запитів) державних службовців системи освіти, методистів, учителів, вихователів, практичних психологів, соціальних педагогів, керівників гуртків, бібліотекарів, інших педагогічних працівників, учнів, батьків (далі – користувачів) способом надання їм науково-методичних, інформаційних і довідкових послуг.

Право на надання послуг SMOL-консультування має будь-який користувач незалежно від віку, статі, рівня освіти, раси, національності, місця проживання, віросповідання, соціального статусу.

II. Мета та завдання smol-консультування

Метою SMOL-консультування є науково-методичне, інформаційне та довідкове обслуговування користувачів через мережу Інтернет.

Основні завдання SMOL-консультування:

Оперативне надання відповіді на запити користувачів із забезпеченням надійності та повноти інформації.

Координація діяльності районних/міських методичних служб, Комунального вишого навчального закладу Київської обласної ради “Академія неперервної освіти” (далі – Академія), інших наукових, науково-методичних установ і навчальних закладів України (відповідно до укладених угод) щодо збору й узагальнення запитів користувачів.

Збір та аналіз сукупності актуальних проблем функціонування й інноваційного розвитку системи освіти Київської області.

Забезпечення комплексного обслуговування, що включає надання як бібліографічної, так і повнотекстової інформації.

Надання пріоритету електронним ресурсам при виконанні запитів користувачів.

III. Основні принципи smol-консультування

Загальнодоступність і безкоштовність.

Оперативність виконання запитів.

Обов'язковість надання відповіді користувачам.

Гарантування конфіденційності особистої інформації, наданої користувачами при оформленні запиту.

Висока якість обслуговування віддалених користувачів: надання об'єктивної, повної та достовірної інформації з посиланням на авторитетні джерела.

IV. Права користувачів

Користувачі мають право:

на самостійне оформлення запиту й отримання відповіді;

на отримання:

- готової текстової відповіді на запит із наданням переліку джерел, використаних для підготовки відповіді (не більше 5, включаючи Інтернет-ресурси);
- додаткової консультації педагогічних і науково-педагогічних працівників Академії (за потребою);
- додаткової консультації наукових працівників інших наукових і науково-методичних установ, навчальних закладів України відповідно до укладених угод (за потребою).

V. Організація smol-консультування

Відповіді на запити користувачів готують структурні підрозділи (кафедри, відділи, лабораторії) Академії.

Координує зв'язок між користувачем та Академію оператор SMOL-консультування.

Запит користувача здійснюється за єдиним електронним посланням у відповідній формі.

Основні напрями запитів, що виконуються Академією:

- про нормативно-правові акти з питань освіти;
- щодо конкретних фактів, подій, персоналії у сфері освіти;
- щодо організації навчально-виховного процесу, виховної роботи, інклюзивного навчання, наукової (зокрема дослідно-експериментальної) роботи, інноваційної, міжнародної діяльності тощо;
- щодо методики викладання предмета, позашкільної та виховної роботи тощо;
- щодо змісту навчальних предметів, виховної роботи тощо;
- тематичні запити краєзнавчого характеру;
- щодо роботи практичного психолога та соціального педагога;
- з питань спеціальної педагогіки;
- щодо організації діяльності бібліотек закладів та установ освіти тощо.

Запити з інших питань не розглядаються і не виконуються.

Запити від користувачів приймаються цілодобово і виконуються протягом одного дня в порядку їх надходження.

Протягом дня виконується фіксована кількість запитів, обмежена технічними можливостями Академії.

При виконанні запитів використовуються:

Інтернет-ресурси: веб-ресурси Верховної Ради України, сайт Міністерства освіти і науки України, сайти наукових установ, навчальних закладів, видавництва, організацій, музеїв, віртуальні бібліотеки, інші електронні освітні ресурси:

- пошукові системи мережі Інтернет;
- електронні бази даних структурних підрозділів Академії;
- довідково-бібліографічний апарат бібліотеки Академії: каталоги, картотеки, фонд довідників та енциклопедій; бібліографічні видання тощо;
- науково-педагогічна література;
- педагогічні періодичні видання;
- матеріали, надані іншими науковими, науково-методичними установами, організаціями, навчальними закладами України, з якими укладено відповідні угоди.

Запроваджено *систему науково-методичного онлайн-консультування (SMOL-консультування)*.

Нині будь-хто із керівників закладів та установ освіти, педагогів, методистів, батьків учнів та вихованців можуть звернутися через портал Академії із запитом. Якщо запит надходить до 12 години поточного дня, відповідь надсилається методичними відділами Академії на офіційну електронну адресу закладу / установи освіти до 17.00 цього ж дня. Якщо ж запит вимагає додаткового вивчення або ж проведення прикладного педагогічного дослідження, науково-методична консультаційна рада Академії направляє його до своїх структурних підрозділів – кафедр або лабораторій для підготовки відповіді. Якщо відповідь на запит потребує здійснення фундаментального дослідження або ж запровадження нових, уже одержаних результатів такого дослідження, то, відповідно до укладених угод, запит направляється безпосередньо до наукових установ НАПН України.

Це дозволяє системно і неперервно в кожну точку (зону) педагогічної дії (“педагогічного діяння”) спрямовувати методичну допомогу (від районних / міських методичних кабінетів (центрів)) з питань нормативної забезпечення освітньої діяльності, використання стандартних освітніх технологій тощо, результати прикладних педагогічних досліджень Академії та фундаментальних досліджень у галузі освіти від НАПН України. Саме ця система дозволяє забезпечувати пе-

ретворення педагогіки у продуктивну силу, а плани та зміст фундаментальних і прикладних досліджень у галузі освіти формувати на проблемному просторі великої регіональної системи освіти. *Положення про науково-методичне онлайн-консультування (SMOL-консультування)* подано в додатку 2.

Запроваджено *систему “Бліц-опитування”*. Постійно відбувається моніторинг з 3 проблем, із диференційованою статистикою та аналізом. Цей механізм соціально-педагогічних досліджень за участі користувачів порталу Академії з актуальних проблем діяльності закладу та функціонування системи освіти Київської області є оперативним і ефективним. Триває бліц-опитування до 10 днів. Його результати дозволять віднайти ефективні способи взаємодії з професійною педагогічною громадськістю, здійснювати експертизу та апробацію окремих рішень у сфері освіти.

Проводиться інтенсивна робота з *оновлення мережі віртуальних навчальних кабінетів*. Ці кабінети мають стати електронними робочими кабінетами педагога, якими зручно користуватися при підготовці до навчальних і виховних занять з учнями та вихованцями. Вважаємо, що віртуальний навчальний кабінет має містити Державні стандарти, діючі навчальні програми, зразки календарного планування, планів (сценаріїв) навчально-виховних занять, позакласних заходів з предмета, контрольних заходів; посилання на активні адреси сайтів і блогів колег,

Якщо відповідь на запит ґрунтується на прикладних наукових дослідженнях, до її формування залучаються фахівці кафедр і лабораторій Академії.

Якщо відповідь на запит потребує результатів фундаментальних досліджень, до її формування залучаються фахівці наукових установ Національної академії педагогічних наук України, інших наукових, науково-методичних установ, організацій, навчальних закладів України.

Функціонування SMOL-консультування та організації роботи з його удосконалення і подальшого розвитку забезпечує відділ неперервної освіти та сертифікації Академії.

Диспетчерський супровід, координацію та контроль за виконанням запитів, моніторинг SMOL-консультування здійснює оператор.

Облік запитів відбувається автоматично.

Відповідальність за якість відповіді на запит несе фахівець, який його виконує.

Технічну підтримку SMOL-консультування здійснює лабораторія інформаційних технологій навчання Академії.

Аналіз роботи SMOL-консультування та організації звернення до наукових, науково-методичних установ, організацій і навчальних закладів України здійснює ректорат.

VI. Порядок оформлення запиту

Запит користувача оформлюється за єдиним положенням та в одній формі.

Форма запиту складається із розділів: прізвище, ім'я, у батькові користувача (указується за бажанням), місцезнаходження (район, місто), повна назва навчального закладу, категорія користувача, поле для тексту запиту, примітка.

Для оформлення запиту користувачеві необхідно здійснити такі дії:

- На порталі Академії (електронна адреса: <http://академія.com.ua>) знайти банер “Науково-методичне онлайн-консультування”.
- Натиснути на позначку “Науково-методичне онлайн-консультування” і перейти на сторінку SMOL-консультування.
- Заповнити форму запиту. Натиснути на позначку “Відправити”.

Відповідь надсилається на електронну пошту вказаного в запиті навчального закладу (установи освіти) Київської області.

VII. Реклама smol-консультування

Розповсюдження інформації про SMOL-консультування передбачає використання таких форм і способів:

- презентація можливостей SMOL-консультування на курсах підвищення кваліфікації та науково-методичних заходах для педагогічних працівників Київської області;
- розсилання інформації про SMOL-консультування організаціям, установам і закладам освіти засобами мережі Інтернет, з використанням соціальних мереж;
- опублікування інформації в засобах масової інформації та на порталі Академії.

Рекламну діяльність забезпечує відділ неперервної освіти та сертифікації Академії.

Додаток 3

ІННОВАЦІЙНА КАРТА ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Додаток 4

СТРУКТУРНО-ОРГАНІЗАЦІЙНА МОДЕЛЬ “ШКОЛА XXI СТ. У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ”

Школа XXI ст. у Київській області – це:

- школа для дитини, родини, Батьківщини;
- школа ефективного та комфортного шкільництва;
- школа проектування успішного персонального майбутнього.

Модель школи XXI ст. у Київській області має 7 сфер:

1. Школа, яку хоче бачити родина.
2. Персоналізація навчання.
3. Інноваційна інфраструктура та матеріально-технічний фонд.
4. Технології XXI століття.
5. Школа життя: соціальна адаптація та громадянська освіта.
6. Креативний учитель.
7. Автономія школи.

Гасло як результат: *від щасливого учня – до успішного випускника.*

1. Школа, яку хоче бачити родина

1.1. Приміщення із архітектурною цінністю і доступністю, ергономічним дизайном та яскравим інтер'єром.

періодичних фахових видань, “розв'язників” тощо.

Академія продовжує видавати *електронне наукове фахове видання “Народна освіта”*, засновниками якого є наш заклад, Інститут педагогіки НАПН України, Міжнародний освітній фонд імені Ярослава Мудрого. Уже підготовлено 26 випусків.

Наказом МОН України від 07 жовтня 2015 року №1021 “Народну освіту” включено до Переліку наукових фахових видань України, а отже поновлено статус наукового фахового видання.

Спільно з Департаментом освіти і науки Київської облдержадміністрації ми видаємо також періодичне спеціалізоване педагогічне видання “Інформаційно-методичний збірник”. Уже підготовлено і видано 182 випуски.

Академія постійно здійснює оприлюднення *електронних варіантів посібників*, створених співробітниками Академії та педагогами Київської області. На оновленому порталі Академії вже розміщено 55 посібників, з них 15 видань 2015 року.

Активізовано *входження Академії в міжнародний освітній простір*. Заклад здійснює супровід 46 міжнародних програм і проектів у Київській області.

У 2015/2016 навчальному році Академія продовжує здійснювати науково-методичний супровід **30 напрямів дослідно-експериментальної роботи**, в тому числі всеукраїнського рівня – **12 напрямів (58 навчальних закладів)** та регіонального рівня – **18 напрямів (40 навчальних закладів)**. Крім

того, в цьому навчальному році *здійснюється організаційно-методичний супровід за 20 напрямками інноваційної діяльності*, яка реалізується у **80% навчальних закладів** Київської області.

Інноваційну карту освіти Київської області представлено в додатку 3.

Започатковано **цільовий проект “Інтелект+”**, яким передбачено розвиток і систематизацію роботи з інтелектуально обдарованими учнями. У 24 районах і 11 містах області за нашої ініціативи уже створено **556 районних осередків навчання інтелектуально обдарованих учнів** з 19 навчальних предметів за рахунок годин міжшкільних факультативів та курсів за вибором.

II етап проекту (жовтень-березень 2015-2016 років) передбачає проведення на базі Академії постійно-діючого семінару для вчителів, які працюють з інтелектуально обдарованими учнями в районах і містах Київщини.

На III етапі (лютий-березень 2016 року) в Академії буде організовано відбірково-тренувальні збори для учнів-переможців обласного етапу Всеукраїнських олімпіад.

Для співробітників Академії та педагогічних і науково-педагогічних працівників Київської області започатковано **постійно діючі методологічний та науково-методичний семінари**.

Прийнято рішення про **запровадження вищої заохочувальної відзнаки Академії – медалі “Микола Іванович Пирогов – попечитель Київського навчального округу”**. Нагорода буде

1.2. Спортивний комплекс: басейн, стадіон, фітнес-центр, волейбольна та баскетбольна площадки, тенісний корт;
центр розваг для громади: ігрові майданчики, кінотеатр;

оздоровчий центр з оглядовими кабінетами дитячих лікарів: педіатра, офтальмолога, стоматолога, гастроентеролога, невролога, психолога, соціального педагога; кабінети масажу, психоемоційного розвантаження.

1.3. Єдність і наступність дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійної освіти, школа повного дня.

1.4. Безпечний комфортний простір для кожної дитини: зони навчання й відпочинку, м'які меблі, вільний та зручний одяг і взуття, вільний рух між зонами, килими, чай, кава, вода за бажанням.

1.5. Рівність прав дорослого і дитини, взаємоповага, довіра, толерантність.

1.6. Участь батьків у навчально-виховному процесі та управлінні школою.

1.7. Безкоштовні підручники, канцтовари, органічне та збалансоване харчування; екскурсії.

2. Персоналізація навчання

2.1. Міжнародні та національні стандарти освіти.

2.2. Інтеграція шкільних предметів з використанням методу кейсів.

2.3. Широкий вибір предметів, курсів за вибором, гуртків, факультативів.

2.4. Можливість обрати предмети та створити персональну навчальну карту.

2.5. Індивідуальні програми навчання для кожного учня та індивідуальний розклад.

2.6. Різновікові мобільні навчальні групи до 15 учнів. Відсутність класно-урочної системи для варіативної складової освіти, яка становить 50% часу навчання.

2.7. Надання навчання двома мовами (українська та іноземна).

3. Інноваційна інфраструктура та матеріально-технічний фонд

3.1. Сучасні меблі-трансформери.

3.2. Високотехнологічне обладнання кабінетів з основ наук, лабораторій, майстерень, ігрових кімнат, бібліотеки.

3.3. Мультимедійні комплексні, інтерактивні дошки, персональні комп'ютери, планшети, електронні підручники, журнали.

3.4. Швидкісний Інтернет, Wi-Fi, віртуальна бібліотека.

3.5. D-лабораторії.

3.6. Шкільний автобус.

3.7. Енергозабезпечення через термосервіс та геоліосистеми.

4. Технології XXI століття

4.1. Інформаційно-комунікаційні та хмарно орієнтовані технології.

4.2. 3D-технології в навчанні, яке є продуктивним

4.3. Технології дистанційного навчання. ▶

- 4.4. Ігрові, проектні, командні технології.
- 4.5. Коучинг, тьюторські, фасилітаторні технології.
- 4.6. Здоров'язберігаючі технології.
- 4.7. Педагогічні технології, які дозволяють навчити проєкувати власне майбутнє: вміння залучати ресурси для вирішення життєвих ситуацій та поточних питань, працювати в команді, активно діяти, відстоювати власну думку та позиціонувати себе в соціумі.

5. Школа життя: соціальна адаптація та громадянська освіта

5.1. Створення мілі-суспільства (занурення в систему соціально-економічних та суспільно-політичних відносин):

- дитячий парк професій;
- бізнес-центр;
- центр міжнародних відносин та дипломатії;
- учнівський центр соціальних ініціатив;
- дитячі організації.

Широкий вибір гуртків, секцій, клубів, об'єднань: інтелектуальних, мистецьких, спортивних, трудових, технічних, туристично-краєзнавчих, науково-дослідницьких, екологічних.

- 5.2. Отримання в школі першої робітничої професії.
- 5.3. Участь у благодійних, соціальних, культурно-освітніх акціях.
- 5.4. Участь у державних та місцевих святах, фестивалях, конкурсах, змаганнях.
- 5.5. Центр освіти дорослих, навчання батьків.
- 5.6. Школа волонтерів.

6. Креативний учитель

- 6.1. Професійна педагогічна освіта, здатність нестандартно мислити, вміння мотивувати учнів до неперервного навчання.
- 6.2. Вміння адаптувати, інтегрувати та виробляти новий зміст, форми, методи, технології.
- 6.3. Повага і любов до дитини.
- 6.4. Здатність та мотивація навчатись упродовж життя.
- 6.5. Високий рівень загальної культури.
- 6.6. Здатність використовувати технології XXI століття.
- 6.7. Авторитет учителя та високий престиж його роботи. Високий рівень оплати праці.

7. Автономія школи

- 7.1. Академічна автономія на ґрунті освітніх стандартів.
- 7.2. Самостійний вибір місії та стратегії розвитку школи.
- 7.3. Обрання директора школи на конкурсній основі.
- 7.4. Самостійна кадрова політика.
- 7.5. Участь громади в управлінні школою, дієвість наглядової та піклувальної рад.
- 7.6. Фінансова самостійність та відповідальність.
- 7.7. Партнерські зв'язки з органами самоврядування та управління, освітніми, науковими, культурними, спортивними організаціями й установами. Співробітництво з міжнародними організаціями, установами, закладами освіти.

присвоюватися педагогічним і науково-педагогічним працівникам Академії, а також працівникам освіти Київської області й визначним науковцям, державним та громадським діячам за вагомих особистий внесок у розвиток освіти і педагогічної науки. (Див. вріз на С. 17).

Триває *організаційна підготовка щодо супроводу дистанційного навчання учнів Київської області*. Відповідно до Положення про дистанційне навчання зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 761, передбачено, що дистанційне навчання організовується в загальноосвітньому навчальному закладі згідно з робочими навчальними планами, затвердженими наказом керівника за погодженням з органом управління освітою. Після зарахування учня на дистанційну форму навчання керівник закладу звертається до Академії з проханням забезпечити відповідний навчально-методичний супровід. Зміст такого навчання вже розроблено співробітниками Академії. На часі – створення технічного забезпечення цього виду діяльності.

Академія плідно *співпрацює з установами НАПН України*, а саме: Університетом менеджменту освіти – з питань програмно-методичного забезпечення навчання педагогів, Інститутом педагогіки – з упровадження інновацій у сфері загальної середньої освіти, Інститутом обдарованої дитини – з організаційно-методичного су-

проводу проекту “Школа майбутнього”, Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих – розроблення технологій освіти дорослих, Інститутом проблем виховання – наукового супроводження та запровадження технологій національно-патріотичного виховання учнівської молоді, Інститутом психології імені Г. С. Костюка – розроблення, наукового супроводження та запровадження технологій розвитку організаційної культури навчальних закладів, розвитку конкурентоздатності керівників освітніх організацій.

Упродовж жовтня 2015 року в усіх 37 регіонах Київської області було проведено стратегічні сесії за участі педагогів, батьків, учнів, громадськості з проблем *розроблення моделі сучасного навчального закладу*. Пропозиції учасників зібрань, систематизовані робочою групою у складі В. Рогової, І. Осадчого та Є. Бачинської у вигляді *структурно-організаційної моделі “Школа XXI ст. у Київській області”*, подано в додатку 4.

ВИСНОВКИ. Описані вище способи, засоби та технології модернізації закладу післядипломної педагогічної освіти дозволили здійснити його удосконалення як вищого навчального закладу, наукового, методичного і культурно-просвітницького центру, здатного повною мірою забезпечувати інноваційний розвиток системи освіти регіону.

Від редакції ПИРОГОВСЬКА ПРЕМІЯ¹

Пироговська премія в галузі освіти є довготривалим громадсько-державним благодійним ПРОЕКТОМ, який започаткований Центром сприяння суспільному розвитку ім. Миколи Пирогова² спільно із Міністерством освіти і науки України.

Метою Пироговської премії є сприяння розвитку системи освіти в Україні, розробленню, поширенню та запровадженню новітніх освітніх систем і технологій, новаторству і прояву хисту до творчості у працівників освітньо-наукової сфери в контексті реформаторської діяльності та досягнень видатного діяча освіти України Миколи Пирогова.

Премія присуджується:

- “За значні практичні досягнення в освітанській галузі України”;
- “За перспективні теоретичні та практичні розробки, впровадження яких значно підвищать освітній рівень суспільства України”.

¹Витяг зі Статуту. Пироговську премію започатковано відповідно до Закону України № 531/97-ВР „Про благодійництво та благодійні організації” від 16 вересня 1997 р. з урахуванням особливостей, передбачених іншими нормативними актами України та на підставі рішення Загальних зборів Центру від 7 вересня 2000 р. Щобого ж року Статут затверджено Міністром МОН України.

²Всеукраїнський центр ім. М. Пирогова – благодійна організація, яка є співзасновником і видавцем журналу „Директор школи, ліцею, гімназії”.

Иван Осадчий

Векторы модернизации учреждения последипломного педагогического образования в сферах учебного, научного и методического обеспечения деятельности и инновационного развития системы образования региона

В статье дано обоснование направлений модернизации учреждения последипломного образования в сферах учебного, научного и методического обеспечения деятельности и инновационного развития системы образования региона. Детально описываются средства, способы и системы инновационной деятельности по повышению квалификации педагогов, их научно-методическому консультированию, мониторингу образовательной среды, использованию электронных ресурсов, организации опытно-экспериментальной работы, стимулированию работы педагогических и научно-педагогических работников.

Ключевые слова: модернизация учреждения последипломного образования, формы повышения квалификации, научно-методическое онлайн-консультирование.

Ivan Osadchy

Modernization Vectors of Postgraduate Education in the Spheres of Educational, Scientific, Methodological Support Activities and Innovative Development of the Regional System of Education

This article proposes innovative ways for upgrading and developing postgraduate teacher training institution in the spheres of educational, scientific and methodological support of the regional system of education. Methods and innovation systems which improve teachers' skills, their scientific and methodological abilities, monitoring of educational environment, the use of electronic resources, organization of research and experimental pedagogical work and incentives for teaching staff are described in detail.

Key words: modernization of postgraduate teacher training institution forms of in-service pedagogical education, scientific and methodological on-line consultancy.